

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 22 lutego 2017 r.

DOLiS/DEC-218/17

dot. DOLiS-440-...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.), a także art. 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 922), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich z siedzibą w Warszawie przy al. Solidarności 77, o nakazanie udostępnienie na jego rzecz przez Dyrektora Instytutu Kardiologii [...] z siedzibą w W., dokumentacji medycznej pacjenta, Pana A.B., Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

odmawia uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich z siedzibą w Warszawie przy al. Solidarności 77, zw. dalej RPO, o nakazanie udostępnienie na jego rzecz przez Dyrektora Instytutu Kardiologii [...] z siedzibą w W., zw. dalej Dyrektorem, dokumentacji medycznej Pana A.B., będącego pacjentem tego Instytutu.

W treści ww. wniosku RPO wskazał, że Pan A.B. skierował do niego skargę, której przedmiotem jest brak właściwej opieki medycznej w Areszcie Śledczym w W. i Areszcie Śledczym w W-S. W ocenie ww. osoby niezapewnienie adekwatnych do stanu jego zdrowia świadczeń zdrowotnych doprowadziło do poważnych konsekwencji dla jego zdrowia.

RPO wyjaśnił również, że po podjęciu ww. sprawy ustalone zostało, że Pan A.B. wymaga stałych, wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych z powodu licznych obciążeń internistycznych. Był on również konsultowany przez lekarzy specjalistów, m.in. w Instytucie Kardiologii w W. Następnie z uwagi na wątpliwości jakie powstały w toku prowadzonego w Biurze RPO postępowania wyjaśniającego, RPO zwrócił się do Dyrektora o udostępnienie dokumentacji medycznej wnioskodawcy, powołując się na art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17c ustawy z dnia 15 lipca

1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich. W skardze do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych RPO podał, że ww. wniosek spotkał się z decyzją odmowną Dyrektora.

Mając powyższe na uwadze RPO wniósł do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o nakazanie Dyrektorowi przywrócenia stanu zgodnego z prawem, poprzez udostępnienie na rzecz RPO dokumentacji medycznej Pana A.B. W ocenie RPO w świetle art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych zabronione jest przetwarzania enumeratywnie wymienionych danych osobowych, do których ustawa zalicza m.in. dane o stanie zdrowia. Jednakże zgodnie z przepisem art. 27 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy przetwarzanie danych osobowych, w tym również danych o stanie zdrowia jest dopuszczalne, jeżeli przepis ustawy szczególnej zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Tym samym zdaniem RPO ustawą szczególną, o której mowa w art. 27 ust 2 ustawy o ochronie danych osobowych jest ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich. W myśl art. 17c tej ustawy Rzecznik może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań. Dodatkowo w RPO wyjaśnił, że nie może ująć na uwadze, że zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta obowiązek zachowania tajemnicy informacji związanych z pacjentem, w szczególności ze stanem jego zdrowia, nie występuje w przypadku, gdy tak stanowią przepisy odrębnych ustaw, a więc także ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich.

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny.

1. Pismem z dnia [...] września 2016 r. RPO, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 17c ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, zwrócił się do Dyrektora z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji medycznej Pana A.B.
2. Pismem z dnia [...] października 2016 r. Dyrektor odmówił udostępnienia na rzecz RPO na podstawie ww. wniosku przedmiotowej dokumentacji medycznej Pana A.B., podając w uzasadnieniu dla tej odmowy, iż cyt.: „(...) zasada, iż Rzecznik ma uprawnienia do żądania akt każdej sprawy może być ograniczona z uwagi na rozwiązania, zawarte w przepisach szczególnych (...). W przypadku pacjentów mamy do czynienia z tajemnicą lekarską, a w tym zakresie istnieją przepisy szczególne zawarte w ustawie o zawodzie lekarza i lekarza dentysty oraz w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Przepisy o RPO nie przewidują możliwości zwolnienia lekarzy ani podmiotów leczniczych z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz tajemnic przewidzianych w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Takich wyłączeń nie znajduje się również w ustawach szczególnych, tj. w art. 40 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty określającym tajemnicę lekarską oraz w art. 14 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Możliwość udostępnienia RPO dokumentacji medycznej pacjenta nie przewiduje również art. 26 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Ust. 3 pkt 2 tego artykułu przewiduje możliwość udostępnienia tej dokumentacji „organom władzy publicznej (...). Jednakże RPO nie stanowi organu władzy publicznej.”
3. Jednocześnie Dyrektor nie odmówił RPO w sposób kategoryczny udostępnienia wnioskowanej przez niego dokumentacji medycznej, wskazując bowiem w ww. piśmie z dnia [...] października 2016 r., iż cyt.: „Instytut może udostępnić kopię dokumentacji jeżeli „pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o niekorzystnych dla pacjenta skutkach jej ujawnienia”, co wynika z zarówno

art. 40 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry, jak i z art. 14 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.”

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, zważył co następuje.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), zwana dalej u.o.d.o., określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 u.o.d.o.).

Stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 u.o.d.o., pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Każda ze wskazanych w art. 7 pkt 2 u.o.d.o. form przetwarzania danych osobowych tzw. „zwykłych” powinna znaleźć oparcie w jednej z przesłanek warunkujących legalność procesu przetwarzania danych osobowych, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 u.o.d.o. Przetwarzanie danych osobowych tzw. „wrażliwych”, których wyczerpujący katalog określono w art. 27 ust. 1 u.o.d.o. powinno mieć oparcie w jednej z przesłanek wymienionych w art. 27 ust. 2 u.o.d.o. Przesłanki warunkujące legalność przetwarzania danych osobowych, są wyczerpująco wyliczone w ww. przepisach. Każda z nich ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że te przesłanki są równoprawne, a spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. Wskazać należy, że niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą, przetwarzanie jej danych osobowych jest dopuszczalne między innymi wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa w przypadku przetwarzania danych zwykłych (art. 23 ust. 1 pkt 2 u.o.d.o.). W przypadku danych wrażliwych, przetwarzanie danych osobowych bez zgody osoby której dane dotyczą dozwolone jest m.in. w przypadku, gdy przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony (art. 27 ust. 2 pkt 2 u.o.d.o.).

Przenosząc powyższe na grunt rozpatrywanej sprawy wskazać zatem należy w oparciu o treść art. 7 pkt 2 u.o.d.o., iż przepisy ustawy o ochronie danych znajdują zastosowanie wyłącznie do kwestii dotyczących przetwarzania danych osobowych. W związku z czym zakres kompetencji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych ograniczony jest do prowadzenia postępowań, których przedmiotem są sprawy pozostające w związku z szeroko rozumianym procesem przetwarzania danych osobowych, a nie podejmowaniem działań dotyczących samych nośników, na których dane te zostały zgromadzone, np. udostępnienia bądź nieudostępnienia określonej dokumentacji medycznej. W przedmiotowej sprawie pismem z dnia [...] września 2016 r. RPO wystąpił do Dyrektora z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji medycznej pacjenta Instytutu, Pana A.B. Jednocześnie z treści przedmiotowego wniosku nie wynika, aby intencją zawartą w żądaniu RPO była chęć pozyskania przez niego wyłącznie danych osobowych ww. osoby, lecz przede wszystkim – obrazującej proces jego leczenia – dokumentacji medycznej. Stanowisko to jest także ugruntowane w orzecznictwie sądów administracyjnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 10 października 2005 r. sygn. akt. II SA/Wa 825/05 wskazał bowiem, iż „W ustawie o ochronie danych osobowych brak jest przepisów obligujących administratora danych do udostępniania dokumentów zawierających dane osobowe. Ustawodawca posługuje się pojęciem »udostępniania«, odnosząc je zawsze do danych osobowych, a nie do zawierających je dokumentów.” Konsekwencją

powyższego właściwym jest tym samym rozstrzygnięcie, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie może wydać w ww. zakresie przedmiotowej sprawy decyzji nakazującej na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 u.o.d.o. usunięcia uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych, poprzez zobowiązanie Dyrektora do udostępnienia na rzecz RPO dokumentacji medycznej Pana A.B.

Mając za podstawę ustalony w sprawie stan faktyczny stwierdzić zatem należy, iż wniosek RPO skierowany do Dyrektora nie spełniał przesłanek określonych w ustawie o ochronie danych osobowych, gdyż we wniosku tym nie wskazano zakresu żądanych danych. Przedmiotowy wniosek stanowił tym samym wniosek o udostępnienie dokumentacji, a ta kwestia pozostaje poza kompetencjami Generalnego Inspektora, gdyż przepisami mającymi zastosowanie do udostępniania dokumentacji medycznej są przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 186 z późn. zm.), zw. dalej u.p.p, co znajduje potwierdzenie zarówno w obowiązujących przepisach, tj. art. 23 ust. 2 u.p.p. stanowi, iż dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie określonej w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych, jak i w jednolitym orzecznictwie. Jak bowiem wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 8 listopada 2012 w sprawie o sygn. akt II OZ 958/12 obowiązek udostępniania pacjentowi dokumentacji medycznej ciąży na podmiocie udzielającym świadczeń zdrowotnych i podlega kontroli sprawowanej przez sądy administracyjne. Jednocześnie w wyroku z dnia 17 czerwca 2015 r. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie orzekł w sprawie o sygn. akt II OSK 2770/13, iż prawo do złożenia wniosku realizującego prawo dostępu do dokumentacji medycznej ma wyłącznie pacjent, jego przedstawiciel ustawowy lub osoby przez niego upoważnione, chyba że zachodzą przypadki wymienione w art. 26 ust. 3 lub 4 u.p.p.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż brak jest przepisów przyznających kompetencje do wydania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych decyzji nakazującej Dyrektorowi udostępnienie na rzecz RPO dokumentacji medycznej Pana A.B. Postępowanie administracyjne prowadzone przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych służy bowiem kontroli zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych i jest ukierunkowane na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 12 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Jak wynika z brzmienia powołanego przepisu (art. 18 ust. 1), w przypadku naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6). Z ww. przepisu wynika, że Generalny Inspektor władny jest wydać decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień wyłącznie w przypadku, gdy doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Treścią decyzji powinien być nakaz przywrócenia stanu zgodnego z prawem, który może dotyczyć konkretnego (określonego w pkt 1 – 6) działania lub zaniechania. W przedmiotowej sprawie natomiast, z uwagi na stwierdzenie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, iż w niniejszej sprawie brak jest podstaw dla uwzględnienia wniosku RPO, organ ten nie jest właściwy do wydania decyzji nakazującej przywrócenie stanu zgodnego z prawem, stosownie do treści ww. art. 18 ust. 1 pkt 2 u.o.d.o.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (jedn. tekst Dz. U. z 2016 r., poz. 922), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (jedn. tekst Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.